A'
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 47.

Költ Bétsbenn, Karátsony Hávának (December) 10-dik napján 1802-dik Eſztendöben.

Bétsből.

Tegnap előtt 12 óra tájban jelentődött a' bástyákról ágyú ropogások által a' Felséges Cſászárné és Királynénk ſzerentsés ſzülésén való örömi: a' midőn az itt lévő Fő Fő Méltóságok is megjelentek a' ſzokás ſzerént, a' Cſászári Királyi Udvarban; a' ſzületett Királyi Hertzeg megkereſzteltetésének alkalmatosságára. Feldmarsal Károly Ő Királyi Hertzegsége, mint Kereſzt Attya tartotta a' Kereſzt vizre a' kisded Királyi Hertzeget, a' ki Károly nevet vett a' Sz. Kereſztségben.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Méltóztatott Felséges Urunk, Nyitra-Szerdahelyi Szerdahelyi Pál Ő Nagyságát, Sz. István Rendjének Vitézét, a' Királyi Helytartó Tanáts Tanátsososát, Nemes Eſztergom Vármegye Administrátorát, Gróſi méltóságra emelni.

Bizonyos Terméſzet-vi'sgáló, a' most folyó eſztendőben; sok helyeken, hol nagyobb, hol kissebb mértékben tapaſztaltatott föld indúlásnak okárol, a' többek közt ezeket mondja. „A' föld felső, valamint ſzinte az azt körül vevő levegő ég alsó réſze, megfoſztatván ſzokott és ſzükséges nedvességétől, azon ſzáraztó Éſzaki és Napnyugoti ſzelek által, mellyek a' múlt nyár kezdetében uralkodtak: nem is párologhatott a' föld úgy mint máſzſzor, 's nem ſzármazhattak olly bőven az estvéli és reggeli gőzölgésekből eredni ſzokott harmat tseppjei, mellyek az úgy nevezett electrica matériát terméſzettel magokhoz veſzik. Ebből, ezen Terméſzet-vi'sgáló vélekedése ſzerént a' lett, hogy a' nevezett matéria sokkal nagyobb mértékben vólt a' föld gyomrában, mint kivált a' levegő ég alsó réſzében, a' honnan, úgy ſzóllván mind fel felé takarodott, nem lévén azt minek tartóztatni földünk ſzínén, a' fellyebb említett nedvesség ſzűk vólta miatt. Tudni való, hogy az a' terméſzete ezen matériának, hogy addig nem nyugſzik, míg egyenlőképpen el nem oſzlik (nititur in aequilibrio esse.) Ezen törekedésnek a' következése vólt, a' föld ſzínének sok helyeken való megrázkódása, mellyet a' föld belső réſzeiben lévő, és az említett matéria rúgó erejét nevelő dolgok nagyon segítettek, és hol egy, hol más jelenséggel öſzve kötőttek." Ezen oknak tulajdonítja ezen Terméſzet-vi'sgá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ló, a' Straſzburgban két ízben is vólt föld indúlást, sőt azt is, a' mi ez előtt mintegy 20 eſztendővel, az Izlándiai tengerben történt, midőn valamelly tűz okádó ſzigetetske nőtt ki a' tengerből, valamint ſzinte azt is, hogy Messena (Olaſz Orſzág tsútsán) elsüjjedt.

Némelly, mind külső, mind belső Újságokból olvashatni, hogy a' közelebb múlt October 26-dikán esett föld indúlás, felette nagy károkat tett vólna Konstántzinápolyban. Említetik az nevezetesen, hogy sok házak és Metsetek öſzve omlottak Galata nevű külső városában Konstantzinápolynak; és hogy a' Nagy Úr palotája (a' Serail) nagyon megkárosíttatott, 's maga a' Török Csáſzár Selim ijedtében a' Sz. 'Sófia nevű Metsetbe futott, 's a' t. Magok a' Konstantzinápolyiak, a' mint a' folyó hónap 8-dika tályán ide útasított, és ez előtt egy két nappal érkezett leveleik bizonyítják, ezen ſzomorú történetről semmit se tudnak. Vólt ugyan a' föld indúlásnak Konstantzinápolyban is valamelly jelensége, de illyen kárt nem tett, annyival inkább nem érdemel hitelt az a' ſzörnyítés, hogy Konstantzinápolynak nagyobb réſze öſzve-omlott vólna. —

Olaſz Orſzág.

Nápolyból Nov. 9-dikén. Midőn azon való örömöket jelentették a' Nápolyi minden rendü 's méltóságú lakosok, hogy a' Korona Örököse házassága által, új, és az Orſzág kereskedésének virágzását elő mozdító öſzve köttetésre lépett a' Királyi Udvar: Ő Felsége 6 új ſzeméllyeket tiſztelt meg a' Sz. Januárius Rendevel, kik között van a' Haſzſziai-Philipstahli Hertzeg is. Sok

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ſzeméllyeket emelt Ő Felsége ezen alkalmatossággal több fő hívatalokra.

Romából Nov. 13-dikán. Dania a' Dominicánusok Szerzetéből való Atya, ki mint Prédikátor nagy hírt nevet ſzerzett magának, ide érkezett Génuából, és már vólt audientzián Ő Szentségénél, kitől Albenga-i Püspökséggel tiſztelteteti meg.

Mantua Nov. 15-dikén. Az Olaſz Orſzági Respublika jövedelmeire és költségeire nézve, mostanában következendők jöttek világ eleibe. A' múlt Februarius 14 dikétől fogva Julius 30-dikáig 38,358,949 livra ment bé a' Kaſzſzába; melly summából 15,420,043 livra, még az előtt való eſztendei adósságokból gyűlt. A' rendes, és rendkívül való költség mind öſzve 37,450,080 livrára tétetik, melly summa reſz ſzerént a' katonaságra, réſz ſzerént a' Státus költségeire, réſz ſzerént pedig a' hívatalokat viselő ſzeméllyek fizetésére ment. Julius 31-dikén a' külömb külömbféle Kaſzſzákba tsak 875,868 livra találtatott. A' Törvényhozó Tanáts elvégezte ennél fogva, hogy tizennegyedfél millióval ſzaporítassék a' Kaſzſza, melly summának réſz ſzerént az adó neveléséből, réſz ſzerént a' nemzeti jóſzágokból kellett kikerülni. Az adó illeti azon árendásokat is, kiknek kezekben vagynak a' nemzeti jóſzágok, és a' kik a' rájok eső adónak felét Septemberben, felét pedig Novemberben tartoznak letenni. A' nemzeti jóſzágokból béjövő summa 8 millióra van vetve. — A' dézmákhoz a' Nemzetnek van jussa: de azoknak fizetésétől megváltathatja magát a' polgár, bizonyos feltételek a-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

latt. — A' Státusra eső adósságoknak bizonyos időre leendő kifizetése meg van határozva.

Májland Nov. 18-dikán. Igen vitézül viselték magokat, a' Frantzia sereghez kaptsolt Lengyel katonák Sz. Domingóban a' Feketék ellen. Azok a' Lengyelek, kik most az Olasz Országi Respublika zsoldján katonáskodnak, a' Frantzia Respublika szolgálatjába lépnek, és Sz. Domingóba küldődnek.

Májland Nov. 20 dikán. Négy Frantzia Érsekeket fog Pápa Ő Szentsége megtisztelni mostanában, Kárdinálisi méltósággal. — A' Simplomi hegyen lévő Szerzetesek tartására 10,000 livrából álló esztendei jövedelem rendeltetik, a' volt Szerzetes jószágok hasznából; azomban minden Személynek bizonyos summa adódik, hogy azzal magános szükségeit pótolja.

Veronából Nov. 22 dikén. Nagyobb folyó vizeink, nevezetesen az Ets, és Brenta, a' tartós essőzések miatt kitsaptak árkaikból, és a' körül belől lévő lápályosabb helyeket elborították.

Helvétzia.

Helvétzia széléről Nov. 22-dikén. Úgy hírlelik, hogy polgár Reding, volt Landamman Bade, Baldinger, és Hartman, kik Arbourgba vitettek fogságba, szabadon botsáttak. —

Bernából Nov. 24-dikén. Tsak nem minden Kántonokban tsendesség uralkodik már, legalább annyiban, hogy egymás ellen nem támadnak a' lakosok, félvén az idegen katonaságtól, melly őket zabolán tudja tartani. — Hertzeg Effingen, a' végre hajtó Tanátshoz, minapában küldött egy levelet, mellyben magát menti, hogy az említett Tanáts által ajánlott képviselői hivatalt, Argau-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ban nem vállalhatja, és a' mellyből az is kisül, mitsoda sokat szenvedtek a' legjobb polgárok is Helvétziában, a' közelebb múlt zürzavarokban. Igy van ezen levél foglalatja. „Más környülállásokban vonogatni magamat Hazám' közönséges, nevezetesen az ez előtt előttem kedves Argaui polgárok' szolgálatjától, véteknek tartottam vólna. Ez a' jó indúlat vólt az, melly a' Revolútzió kezdetében arra bírt, hogy magános foglalatosságaim' félre tételével is, közönséges hivatalt viseljek. Ezen okból vettem rá magamat ez előtt esztendővel, hogy ámbár az én politikai gondolkodásommal egyenesen ellenkeztek is az akkori környülállások, még is elfogadjam a' nevezett Kántonban folytatándó Helytartói hivatalt. De már most az én közöttem, és Argauban lévő polgár társaim közt vólt ölzve köttetés, még pedig minden hibám nélkül, egészen megváltozott. Midőn az utólsó zenebona kiütött, a' Bruggi kerületből lévő fellázzadt, 's fegyverkezett polgárok több tsapatja által megtámadtattam, 's mint valamelly gonosztévő, a' legnagyobb méltatlanságok közt, hol egygyik, hol másik tsapathoz hurtzoltattam. Tsak a' mindeneket igazgató Gondviselésnek köszönhetem, hogy a' szánakozásra méltó dühös polgárok ki nem végeztek a' világból. Távol légyen, hogy ezen méltatlanság' kiállása után a' botsztzú állásra ösztönöztetném. Tsak az a' neme esmeretes előttem a' botsztzú állásnak, hogy még azoknak bóldogságát is óhajtom, kik legfájdalmasabban megsértettek. De magokat megalatsonyított polgár társaimnak minapi magokviselése, mellyet a' más részt hideg vérrel elnézett, felszabadít eránt ok való minden szolgálat-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

től, mellyet ez előtt olly nagyon betsültem. Polgár Tanátsosok! a' megtörtént dolgok, mellyeket tsak azért említek rövideden, hogy azon fájdalmas emlékezéstől, mellyek bennem származnak, megkíméljelek, elegendő mentségemre szolgálhatnak, mind ti előttetek, mind a' bal vélekedésekkel el nem foglalt Publikum előtt, midőn azt kijelentem, hogy a' mostani ajánlást el nem fogadhatom. Állhatatos gondolkodásommal meg nem egyezz az, ollyan nép közt viselni közönséges hívatalt, mellynek hozzám való egész bizodalmárá szám ot nem tarthatok. A' hol ez a' költsönös bizodalom meg nints: nem lehetnek ott a' Tisztviselő törekedései sem foganatosok, sem hasznosok. Ha Argauban lévő polgár társaim szeretnék azt, hogy közönséges hívatalt viseljek köztök, mutassák, előttök van, mutassák meg, hogy az erántam való bizodalomnak nem tettetett bizonyságai által könnyebbítik azon sérelmeket, mellyeket a' polgárok egy részetől méltatlanúl szenvedtem." — Nem tevődhetett hát Hertzeg Effingen Argaui Helytartóvá: mivel nem vállalta, a' mint ezen levele mutatja. —

Német Ország.

Regensburgból Nov. 28 dikán. A' rendbe szedett végezéseket, közölni fogja minél hamarább polgár Laforet az első Konzullal, hogy azt megvisgálhassa. — Még ezen munka' elkészülése után annyi az igazítani való dolog, hogy mindenek azt várják, hogy abban nevezetes változások tétetődnek.

Norinberga Nov. 28-dikán. Öszve szedődött már a' Regensburgi Gyülés végezése, 's ki is jött nyomtatásban. Az a' része ezen végezésnek,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

melly városunkat illeti, azt tartja, hogy Norinberga vidékének határai, az ezután végre hajtandó egygyezéstől függenek. — Megtiltódott véletlen, hogy a' Prussziához tartozó Beyreuthi, és Anspachi tartományokból az életet béhordhassák a' lakosok városunkba. A' városi Tiszt-viselők, eleibe terjesztették a' Frankóniai kerületbeli Gyülésnek, ezen rendelés ellen való panaszaikat. —

A' Ménus mellyékéről Nov. 29-dikén. Úgy foly a' híre, hogy a' Toskánai vólt Nagy Hertzeg rendeléseket tett vólna az eránt, hogy Saltzburg legyen ezután lakó helye.

Bamberg Nov. 29-dikén. Mind az ide való, mind a' Würtzburgi Püspökök letették, vólt jószágaikban az Igazgatást, és azt a' Bavériai V. Fejedelemnek forma szerént által adták, felszabadítván egyszersmind az eddig vólt Tiszt-viselőket, elébbi kötelezetések alól.

Berlín Nov. 28-dikán. Az itt lévő szegénységnek azon részén, melly alig tong leng, az által segít a' Királyi Felség, hogy óltsóbb árú kenyereket süttet. — A' Királyi Magazinumokból sok lisztet eladnak mérsékelt áron, hogy ez által is könnyíttessék a' szegénység.

Regensburg Nov. 29-dikén. Ezeket közlötte a' Frantzia Respublika, és az Orosz Udvarok Ministereivel, a' Császári Kir. Felség tellyes hatalmú Küldötje Báró Hügel. „Még a' múlt hónap 26-dikán vólt szerentsém közleni, a' magokat közbenvető Hatalmasságok' tellyes hatalmú Ministereivel, hogy a' Császári Kir. Felség szüntelen a' közönséges tsendesség feltartásán törekedvén, azokat az akadályokat, mellyek a' Párisban foly-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tatott egygyezéseket meggátolhatták vólna, elhárította, és a' Frantzia Kormányszék által tett ajánlást, melly a' Toskánai Nagy Hertzeg kárainak tökéletesebben való kipótolásánál fogva, a' többi pótolásoknak is fundamentomául tétetik, elfogadta; és hogy Ő Császári Királyi Felsége bizodalmasan elvárja, a' nem sokára végbe menő baráttságos egygyetértés elkészülését. Örömmel olvastam, a' magokat közbenvető Hatalmasságoknak, ezen hónap 15-dikén velem közlött jegyzését, mellyből értettem, hogy Ő Felsegę igasságos tzéljainak bétellyesedése, nem sokára halad, és a' melly által meghívattattak a' Deputátzió tagjai, hogy a' két Hatalmasságok' gondoskodásához, e' részben egészen bízhatnak. Megnyugodván ezen a' Deputátzió, úgy ítélve, hogy azt az időt, míg a' nevezett Hatalmasságoknak, a' Cs. Kir. Udvarral való tökéletes egygyetértése elkészül, arra fordíttsa, hogy a' két Ministerek által vele közlött, és időről időre részszerént megváltoztatott, részszerént pedig közelebbről meghatározott károk pótolását illető javaslást, és az azok eránt hol egyszer, hol másszor tett különös végezéseit, közönséges végezés formában öszve szedje, és általam, a' magokat közbenvető Hatalmasságok Ministereivel közölje. Mindön szerentsém van ezen öszve szedett végezéseket közleni; említeni sem igen szükséges, hogy a' Cs. Kir. Kommisszió, azoknak foglalatjában általjában szóllván, úgy a' mint vagynak, meg nem egygyezhet. Ezen tekintetben lévő fontos okaimat elhalgatván még most, azon kedves reménységgel táplálom magamat, hogy a' Párisban folyó egygyetértés által, az elő terjesztett plánumok ellen

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

lévő fő nehézség végre eltűnik, és ollyan osztály vevődik tzélban, melly Ő Cs. Kir. tiszta kívánságaival megegygyez, 's minden feleket megelégít. Míg ezen egygyetértés következése, a' Deputátziónak tudtára adódhatnék: addig elhalgatom minden lehető jegyzéseimet, ezen fő végezés eránt, melly a' mint a' Deputátzió magános végezéseiből, a' Jegyző-könyvbe közelebb bétett magános voksokból kitetszik, nagy híjjával van annak, hogy olly tökéletes legyen, a' mint a' békességgel megegygyező végezéseknek kell lenni."

Frantzia Ország.

Párisból Nov. 23-dikán. Az ide való hívatalbeli Újság azt írja a' többek közt, hogy a' Felséges Austriai Ház, és a' Frantzia Respublika közt lévő békességes egygyezés tökéletessen elkészült, a' közönséges tsendesség' nagy hasznára. — A' Moguntziában eddig vólt Universitás eltöröltetik, még pedig az abban eddig vólt Tanítókra leendő tekintet nélkül, melly miatt azok kénteleníttetnek kenyér nélkül maradni, részszerént eddig vólt fizetéseiktől, részszerént a' múlt hadakozás által, a' tehetössebbek jószágaiktól is megfosztatván. —

Párisból Nov. 24-dikén. Tegnap gyültek össze a' Tribunátus Tagjai, és közlötték a' Törvényhozó Tanátstsal az új törvénykönyv eránt való projectumot, mellyen a' Kormányszék, nevezetesen a' második Konzul soká dolgozott. — Polgár Denon, a' Voyage d' Egyipte nevű, igen híres munkának a' Szerzője, a' mesterségek Museumának Directorává tétetett, és híres mester emberek segíttségével teszi mind in-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

kább inkább haſznossá fontos hívatalát. — Némelly Olaſz Újságokból azt olvassuk, hogy a' Spanyol Király ſzáz ötven ezer piáſztert fog ezután fizetni a' vólt Pármai Özvegy Kir. Hertzegi Aſzſzonynak, melly summából 50 ezer piáſztert, M. Ventura, és a' Hertzegi Ház által eddig fizetett ſzegényebb Famíliák fizetésére fordítódik.

Párisból Nov. 26-dikán. Martinique ſzigetét, a' mint a' Párisi hívatalbeli tudósítások erösítik, elfoglalták a' Frantzia seregek, valamint ſzintén Sz. Lucia ſzigetét is. Az elsöben 2900-ra megy az ott lévö örző sereg ſzáma.

Páris Nov. 26 dikán. A' Nemzeti Institutum, Fokſzot, a' politikai tudományokat tárgyazó tagjai közzé bévette, Pallast pedig a' terméſzetet visgáló tagjai' ſzáma közzé.

Dreyer Úr, a' Dánus Udvar Ministere, még is hathatosan ellene van annak, hogy a' Dániai Király, némelly éſzaki Német Orſzágban lévö birtokai is a' pótlásba menö jóſzágok közzé ſzámláltattak, 's a' Kormányſzékkel közlött jegyzésében elö adta, hogy az említett Udvar, soha se elegyítette magát a' Frantziák által okozott múlt Revolútzióba; azt se kívánta, hogy az a' miatt okozott háborúban tett költséggei megfordítódjanak. — A' Frantzia Kormányſzék azt kívánná, hogy az Albis és Visurgis (Weser) vizein, ſzabados kereskedés állhatna fel, és még ezen felyül azt is, hogy az Altona mellett ſzállíttatni ſzokott Hamburgi portékák ne motóztatnának meg. Ezen tárgyakról való egygyezés munkába vevödött.

Míg tsak a' kerületbeli rendeléseknek vége nem leſzſz: addig Regensburgban ſzándékozik lenni a' Frantzia Respublika tellyes hatalmú Mi-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

nistere. Ezen rendelésekre nézve azt akarná a' Fr. Kormányszék, hogy a' kerületek Directoriumának hatalma szorosabb határok közzé szoríttodnék. Közöltetett már a' Fr. Kormányszék' ezen akaratja a' Prussziai Ministerrel, nem külömben polgár Laforet-tel is.

Kétféleképpen is gondolkodnak, Párma 's Plantzentzia jövendőbeli állapotjáról, hogy tudniillik az, vagy az Olasz Országi Respublikához kapcsoltatik, vagy pedig Hetrúriához, de csak úgy, ha a' Spanyol Udvar hajlandó leszsz arra, hogy Floridában, ugyan annyit érő jószágot ád a' Frantzia Respublikának.

Párisból Nov. 27-dikén. Azon Pedemontiumból jött Deputátusok' Orátora, kik a' legközelebb múlt audientzián az első Konzulnál vóltak, így szóllott: „Azon nevezetes vélekedések közzül, mellyeket az 1789-ben esett nevezetes történetek szültek, egygyet elfogadott csak ugyan a' Nemzet' egyenessen gondolkodó része, melly ide megy ki, hogy csak úgy állhat az fel, ha szövettségese leszsz a' Frantzia Respublikának. Egy darabig a' mostoha környülállások nem engedték, hogy ez az igaz kívánság bétellyesedjék. Hírtelen az Alpesek tetején termett egy rendkívül való vitéz, bátor katonáival, 's Pedemontium meghódolt. *Brennus* ezt mondotta: szerentsétlenek a' meggyőzettettek. De minden Herósnak különös charactere van. A' tiéd első Konzul a' nagylelkűség. Tudtál te illendően bánni egy számos, és termékeny földön lakó Nemzettel, mellyel való szövettségre a' legnagyobb Hatalmasságok törekedtek; olly Nemzettel, melly az életet könnyítő mesterségeket űzvén, megtudja tartani

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

katonai ditsösségét is. Megesmerted azt, hogy azon vitéz Cisalpinusoknak maradéki, kik Roma ellen akkor mertek ki kelni, mikor az legjobban virágzott, nem hagyták el Eleik nyomdokit. Te mondtad ezeket: illyen emberek érdemlik azt a' legfelsöbb szerentsét, hogy a' nagy Nemzet magához fogadja öket, és méltók, hogy annak bóldogságában és szerentséjében részt vegyenek. Azért jöttünk mi első Konzul, hogy a' 6 departamentomok fő Tisztviselöjinek, eránted való háládatosságát megbizonyíttsuk. A' Pedemontiumi polgárok kívánsága is az, hogy azok a' legnemesebb vetélkedés által azon leszsnek, hogy meg ne lehessen öket esmerni az igaz Frantziáktól. És ha ezután valaha a' politikai tsendes környülállások megzavartatnának: megmutatnák akkor, hogy méltók a' Respublika elöljáró seregének nevezetére."

Páris Nov. 26-dikán. Következendök olvastatnak egy Párisi Újságból. „Mivel az Anglus Irók, inkább bofzszúságból írnak, mint fundamentomosan: talán nem leszsz felesleg való egy tzikkelyt elö hozni, azon kötésböl, melly a' külsö dolgokra ügyelö Minister, és Helvétziai polgárok Zettner és Jenner között kéfzült 1798-ban. Tsak ez az egy tzikkely rá veheti öket, hogy az első Konzul ellen ne írjanak, a' ki rá se halgatván a' kiábálásokra, abban foglalatoskodik, hogy Európa érezhesse a' békességből származó boldogságot. — Ez a' tzikkely így van. „A' Frantzia Respublika óltalmazza a' Helvétziai Respublika függetlenségét, és Kormányszékének egygyességét. Azon esetben, ha az egyneházyak igazgatása megháborítaná a' Helvé-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

tziai Respublika mostani Konstitútziúját, kötelezi magát a' Frantzia Respublika, hogy megkerestetvén, minden módon segíti Helvétziát, és ellent áll mind belső, mind kűlső ellenségeinek." Semmi ékessen szóllás, (ezek is az említett Újságból olvastatnak) és Windhamnak semmi kintse nem veſz erőt ezen kötésen, annyival inkább nem bír a' Frantzia Nemzettel, melly ezen kötés bétellyesedését támogatja.

Anglia.

London Nov. 17-dikén. Szardíniából az a' hír érkezett ide, hogy Szabaudiai Hertzeg, József, a' Szardíniai Király' Testvérje, Sassari városában meghólt.

Londonból Nov. 19-dikén. Előre azt meri írni egy ide való Újság, hogy az új Parlamentomban ollyan dolgok fordúlnak fel, mellyeknek elő adásában, és okokkal való támogatásában, kifogja az Anglus ész, azon talentumait mutatni, mellyek valaha díszére, 's méltóságára szolgáltak az emberi gondolkodásnak: azomban azt jegyzi meg, hogy azon iszonyú tárgyakra nézve, mellyek Karnatik tartományát illetik, és minden más Nemzeteket a' borzadással öszve kötött irtózásra indítanának, tsak az Anglusok lehetnek érzéketlenek, kik arra vetemedhettek, hogy Indiába a' kínzásnak, és gyilkolásnak sok nemeit, a' törvények színe alatt követték el.

London Nov. 19-dikén. Tegnap előtt vasra veretett Oberster Despárt negyvened magával egygyütt. Társai részszerént katonák, részszerént tsak közönséges napszámosok vóltak. Ezen irtóztató társaságnak, a' mint az Oberster val-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ſatásából kisült, a' vólt a' tzélja, hogy midőn a' Király a' Gyülésre útazik, annak útját elálla, és azt életétől megfoſztván, azután a' köz nép seprejét fellázzaſzſza, és a' Toverben (Londoni várban) lévő temérdek kintset erőſzakkal magáévá tegye. — Ezen istentelen ſzándék rémítő vólta arra vett egy katonát, ki ezen gyilkos társaságban benne vólt, hogy kinyilatkoztassa társainak gonoſz tzélját.

Londonból Nov. 20-dikán. Némelly Gibráltárból érkezett tudósítások ſzerént, a' nagy zürzavar történt minapában Málta ſzigetében. Midőn tudniillik a' Teatromban ezt a' ſzokott éneket: Uſram tartsd meg a' Királyt, énekelte vólna a' nép, nem állott fel Generális Vial Frantzia Minister a' ſzokás ſzerént. Mind magam, mind Feleségén sok illetlenségeket követett el ezért a' neki buzdúlt nép.

Elegyes Levelek.

Felvevődvén a' Fuldai Püspök által tett panaſz, a' legközelebbi Regensburgi Gyülésben, azt íratta bé a' Brandenburgi Küldött a' jegyző könyvbe ez eránt. 1. Hogy az Orániai örökös Hertzeg ajánlotta a' Fuldai Püspöknek, hogy ott válaſzthasson magának helyet a' lakozásra, a' hol tetſzik a' Püspökségben. 2. A' maga haſznára, minden ſzükséges házi eſzközök adódnak, de nem örökösen. 3. A' Püspök halála után is fizetődnek azok a' ſzemélyek, kiket a' Püspök a' maga ſzeméllye körül tart. 4. A' mi a' Püspök költségét illeti, arra nézve 36,000 forintot igért az Orániai Örökös Hertzeg.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Barcellonából Nov. 3-dikán. A' belső kereskedés hasznára, és a' mesterségek' elevenítésére, olly Királyi parantsolat tevődött közönségessé, melly által minden külső Országban készült karton matériák' behozása szorosan megtiltatik. Ellenben a' pamutnak, és a' Spanyol Országban, Amérikai Kolóniákban, 's Ivikában készült kartonoknak behozása megvan engedve, valamint szintén az említett tartományokból került pamut bévitele is. Az Országban lévő külföldi kartonok számba vevődnek, és esztendeig tartoznak elfogyasztani a' kereskedők.

Koppenhága Nov. 23-dikán. Úgy hallatik, hogy a' Daniai Udvar, ezután ollyan hajót tart mindenkor a' közép Tengeren, melly időről időre szemmel tartsa az Afrikai rabló Hatalmasságok készületeit.

Brüsselből Nov. 24-dikén. Kemény rendelések tevődtek ugyan az eránt, hogy némelly megtiltott Anglus portékák be ne hozódjanak kereskedőink által: de azomban még is folyt azokkal Belgiom, és Anglia közt a' kereskedés.

Hágából Nov. 24 dikén. Báró Felz, a' Cs. Királyi Felség ezen Respublikához rendelt Követje, megérkezett ide, és tegnap volt első audientzián.

Stockholm Nov. 16-dikán. Tegnap reggeli 4 órakor tűz támadt a' Királyi Kamara palotájában, mellyről a' mellette lévő O vár is meggyúlt, mellyben voltak az Ország több Kollegiumai tagjainak szobái. Szerentsére a' Kabinétbeli irásoknak nagyobb részét kiragadták a' láng közzül, melly az egész roppant épületet megemésztette. 3 óráig tartott a' tűz. A' Király maga is jelen volt ezen szerentsétlenség alkalmatossságával.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197